

Commissie Dierenwelzijn – ethiek en Wetgeving

Houderijrichtlijnen **Cluster 3 e**

Zaadetende uitheemse vogelsoorten.

Familie Estrildidae (4)   Geslacht Lonchura

2021

Document 2021 DE&W 21

© 2021 [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

De NBvV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de teksten van deze monografie of de toepassing van de adviezen.

Printed on demand:

Bonds bureau [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

Bergen op Zoom

Op het voorblad: *Lonchura cartaneothorax assomillis* – Bruinborst rietvink

Foto: © Pieter van den Hooven

Inleiding

Eén van de pijlers van de Missie van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is:
Het bevorderen van een kennis- en informatieoverdracht naar haar leden toe, waardoor zij in staat kunnen zijn hun vogels hobbymatig en duurzaam te houden, met in achtname van de normen en waarden op het gebied van de gezondheid en het welzijn van hun vogels.

De basiskennis die nodig is op een verantwoorde wijze kooi- en volièrevogels te houden is verwoord in het “Handboek Vogelverzorging” geschreven door de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers.
ISBN 978-90-582129-5-5.

Aanvullend op het Handboek Vogelverzorging zijn en worden voor veel vogelsoorten “Houderijrichtlijnen” geschreven.

Op basis van de praktijkervaringen van fokkers wordt extra aandacht besteed aan de huisvesting- en verzorgingsnormen die specifiek van toepassing zijn voor de beschreven vogelsoort.

Ook het verloop van het broedseizoen wordt beschreven.

De beschreven vogelsoorten zijn opgedeeld in clusters.

Deze indeling is afgeleid van de indeling in groepen zoals die in de avicultuur gebruikt worden.

Iedere cluster is ingericht in een vermelding van de orde, familie, geslacht en soort in een alfabetische volgorde van de wetenschappelijke namen.

In de praktijk is het vaak gewenst dat een vogelliefhebber bij het aanschaffen van een nog niet eerder gehouden vogelsoort, vooraf zo volledig mogelijk wordt geïnformeerd over de specifieke kennis die nodig is om op een verantwoorde wijze de vogelsoort te houden en of er mee te fokken.

Een houderijrichtlijn is hiervoor een goede informatiebron.

Alle verschenen houderijrichtlijnen zijn, opgedeeld in clusters, beschikbaar op de website van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. www.nbv.nl

Onlosmakelijk verbonden met houderijrichtlijnen zijn huisvestingsrichtlijnen.

In bijlage A is een huisvestingsmatrix oegenomen voor vogelsoorten die behoren tot cluster 3e.

Voorjaar 2020

Gereviseerd augustus 2021

Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving NBvV

Afdeling Educatie en kennisoverdracht.

Henk van der Wal

Jan de Bruine

Inhoudsopgave cluster 3e Zaadetende uitheemse vogels

Orde Passeriformes

Algemene houderijrichtlijn voor zaadetende uitheemse
Vogelsoorten. 5

Familie: Estrildidae = prachtvinken 4

Geslacht Lonchura

Lonchura cartaneothorax assomillis	Bruinborst rietvink	11
Lonchura c. sharpei	Dwerg rietvink	17
Lonchura flaviprymna	Gele rietvink	23
Lonchura fuscans	Borneo bronzeman	29
Lonchura leucogastriiides	Java bronzeman	35
Lonchura maja	Witkop non	41
Lonchura malacca atricapilla	Zwartkop non	48
Lonchura molucca	Molukken bronzeman	54
Lonchura neuermanni	Witschedel non	61
Lonchura punctualata nisoria	Javaanse muskaatvink	68
Lonchura punctualata	Indische muskaatvink	75
Lonchura quinticolor	Vijfkleuren non	82
Lonchura spectabilis mayri	Pracht non	89
Lonchura striata domestica	Japane meeuw	95
Lonchura striata swinhoei	Spitsstaart bronzeman	101
Lonchura stygia	Hades non	108
Lonchura tristisima leucosticta	Geparelde bronzeman	115

Bijlage A

Huisvestingsmatrix voor vogelsoorten, opgenomen in cluster 3e 122

Doel van de algemene houderijrichtlijn voor zaadetende inheemse vogelsoorten.

Het doel van deze algemene houderijrichtlijn is het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met deze groep vogels die wordt gerekend tot de volière- en kooivogels.

Dit vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze groep vogels gewaarborgd is als zij in een beschermde omgeving en een gecontroleerd milieu worden gehouden.

Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het soort eigen gedrag, het in stand houden van een goede welzijn en gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Soortspecifieke houderijrichtlijnen.

Naast deze algemene houderijrichtlijn zijn voor meerdere soorten afzonderlijke houderijrichtlijnen geschreven.

Deze zijn verzameld in de documenten Houderijrichtlijnen Cluster 3a t/m 3k Documentnummers 2020 DE&W 17 t/m 2020 DE&W 27

Taxonomie

In cluster 3a t/m 3 zijn alleen de families en geslachten opgenomen van aantoonbaar in Nederland gehouden vogels waarvoor houderijrichtlijnen beschikbaar zijn en die behoren tot de Orde Passeriformes.

Cluser 3e

Familie	Geslacht	Soort
Estrildidae	Lonchura	17 soorten

Land van herkomst

Zaadetende uitheemse soorten komen voor in verschillende werelddelen

Dit wordt in de afzonderlijke houderijrichtlijnen aangegeven.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoorten is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.
- e) met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de Europese Verordening 2009/147/EG, de zogenaamde "Vogelrichtlijn".

Status IUCN Red List.

De status op de IUCN Red List of Threatened Species geeft de mate van bedreiging op het voortbestaan van een vogelsoort aan. De gradaties die daarbij worden onderscheiden zijn uitgestorven (EX), uitgestorven in het wild (EW), kritiek = ernstig bedreigd (CR), bedreigd (EN), kwetsbaar (VU), gevoelig (NT), van bescherming afhankelijk (CD), niet bedreigd = veilig (LC).

Het is sterk afhankelijk van de soort welke gradatie van toepassing is.

De van toepassing zijnde status moet per soort vastgesteld worden en staat vermeld op de houderijrichtlijn van een beschreven soort.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een zaadetende uitheemse vogelsoort lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

---

¹ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Veel voorkomen ziekten kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

- Virale aandoeningen
- Bacteriële en mycotische aandoeningen
- Parasitaire aandoeningen
- Metabole en erfelijke aandoeningen
- Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze wordt uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor zaadetende uitheemse vogels

Deze vogels kunnen ondergebracht worden in met struiken en heester, riet, bamboe en hoog gras beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en vluchtkooien.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 100x100x50 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst bij voorkeur naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht.

In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Uitheemse vogelsoorten hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenvluchten voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de uitheemse zaadetende vogels is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het zijn als regel sociale vogels die in een ruime voliëre goed samengehouden kunnen worden met tropische vogels. Voorbeelden daarvan zijn zebra-vinken, andere gorzen soorten, spitsstaartamadines, Chinese dwergkwartels, Forbes papegaaiamadines.

Indien het gedrag van een uitheemse vogelsoort hiervan afwijkt, wordt dit vermeld in de afzonderlijk geschreven houderijrichtlijn.

Het fokken met de zaadetende uitheemse vogelsoorten

Uitheemse vogelsoorten zijn in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in algemeen in het voorjaar zo tussen maart en april.

Sommige soorten hebben een broedperiode dat meer verschoven is naar het najaar.

Dit wordt in de betreffende houderijrichtlijnen aangegeven.

Ze maken zelf een nestje op de grond, in een rietpol of tussen de beplanting.

Per broedseizoen worden niet meer dan twee broedrondes mogelijk gemaakt. Afhankelijk van de omstandigheden kan een derde broedronde ingelast worden.

In iedere broedronde worden 3 tot 5 eitjes gelegd. Na het leggen van het laatste eitje begint de pop te broeden.

De broedtijd bedraagt zo'n 13 - 14 dagen.

Het gemiddelde uitkomstpercentage is 90 – 100%.

Hoewel de vogelsoorten worden aangemerkt als zaadetende vogels worden in vele gevallen de jonge vogels bijna uitsluitend gevoerd met insecten. Als de pop al weer zit te broeden in een door de man nieuw gemaakt nest worden de jonge vogels gevoerd door de man.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftecijfer.

De jongen komen goed door de jeugdruï.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoorten wordt gefokt. Door de NBVV zijn voor veel uitheemse vogelsoorten standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Zoals de aanduiding die al vermeld zijn de vogelsoorten zaadeters.

Fabrieksmatig worden voor deze vogelsoorten hoogwaardige zaadmengsels aangeboden.

Specifieke voedingsbehoeften zijn opgenomen in de afzonderlijke houderijrichtlijnen.

De samenstelling kan ook variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabrieksmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Kiemzaden, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Gespecialiseerde fokkers geven hun vogels in het broedseizoen als voedingssupplement ook diepvries pinkies en buffalowormen. Dit vanwege een hoog eiwit gehalte, goed voor de groei van de jonge vogeltjes en het in broedstemming brengen van volwassen vogels.

Voorkomen moet worden dat er een overdosering van dierlijk eiwit optreedt. Soms zal de pop dan vroegtijdig de jongen verlaten en opnieuw beginnen te nestelen.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse zachtvoerders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels ook schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Uitheemse vogelsoorten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat is aangegeven in de houderijrichtlijn die voor de vogelsoort is opgesteld. Daarnaast heeft de NBvV onder - Vogelindex.nl - een lijst met ringmaten van vele vogelsoorten beschikbaar via haar website.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is.

Aanschaf.

De aanschaf van uitheemse vogels als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels. Het verdient aanbeveling dat de verkoper aan de koper niet alleen een overdrachtsverklaring afgeeft, maar ook een kopie van de bijbehorende houderijrichtlijn.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de uitheemse zangvogels is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of uitheemse zaadetende zangvogels enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoorten zullen zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze algemene houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496553781

Herman Kremers, *Beschermd of niet...uw vogels en de wet*, uitgeverij Ornis, 2006.
ISBN 9789073217119

Links.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke Houderijrichtlijn Bruinborst rietvink

2021, versie 1.2

NBvV code F1. 12.020.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae = prachtvinken
Geslacht: Lonchura

Soort: **Lonchura castaneothorax c. domestica**

Soorten/ondersoorten:

Doordat in het verleden ondersoorten niet altijd werden herkend en niet selectief is gefokt is de huidige Bruinborst rietvink zodanig dieper van kleur en tekening geworden dat aan de naam de aanduiding domestica is toegevoegd.

Afhankelijk van het oorspronkelijke gebied waarin de soort voorkomt onderscheiden we 6 ondersoorten:

Lonchura c. castaneothorax
Lonchura c. assimilis
Lonchura c. uropygialis
Lonchura c. ramsayi
Lonchura c. boschmai
Lonchura c. sharpei.

Land van herkomst:

De Lonchura castaneothorax castaneothorax komt voor in Oost-Australië.

Oorspronkelijk biotoop:

Oevers van rivieren en waterlopen vormen het oorspronkelijke biotoop waarbij de voorkeur uitgaat naar rietkragen en hoog gras.

Beschrijving vogel:

De Bruinborst rietvink is nu een gedomesticeerde uitheemse vogelsoort die in verschillende kleurslagen wordt gefokt.

De vogel is 11 cm. groot.

De snavel is blauwgrijs. De bevedering vanaf de snavelbasis, over de kop naar de nek is beige grijs geschubd op een bruinzwarte ondergrond. De schubtekening ontstaat door bruinzwarte veerhartjes met een brede beige-grijze omzoming. Vanaf de kop naar de nek worden ze steeds grover en zijn dan prominenter aanwezig. Het masker en de keel zijn donker bruinzwart met rond het oog en op de wangen een zwakke donkerbeige streeptekening. de keel mis egaal zwartbruin.

De rug is egaal kastanjebruin. De borst is dieprood. De borst wordt begrensd door een zwarte borstband. Het onderlichaam is licht-crème. Op de stuit gaat de kastanjebruine rugkleur over in een glanzende strogele bovenstaart dekkleur.

De vleugelpennen zijn donkerbruin.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Bruinborst rietvink**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen² van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

---

² Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Bruinborst rietvink lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijn voor de Bruinborst rietvink.

Bruinborst rietvinken kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en kooien.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Bruinborst rietvink is aanvullend onderstaand van toepassing:

Bruinborst rietvinken zijn vrij verdraagzame vogels. Vooral als ze geplaatst worden in ruime volières met gras- en rietpollen. Vooral een groepje bestaande uit tenminste drie koppels draagt bij aan het sociale gedrag van de vogeltjes.

Het fokken met de Bruinborst rietvink.

Bruinborst rietvinken zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen kan dan eind februari beginnen.

De vogels broeden in een houten halfopen nestkastje waarin ze zelf gedeeltelijk een nestje maken.

Per seizoen worden niet meer dan twee broedronde gehouden. Iedere broedronde worden vier tot zes eitjes gelegd.

Beide ouders broeden deze uit. De broedtijd belooft 14 dagen.

Gelet op het aantal gelegde eitjes kan worden gesteld dat het uitkomstpercentage zo'n 70% is.

De jongen worden door de ouders zelf groot gebracht.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen sprake van een opvallend sterftcijfer.

Inventarisatie fokverslagen

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 1977, blz. 248

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, aug. 1983, blz. 342

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 1994, blz. 199 en 420

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Lonchura* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Bruinborst rietvinken zijn zaadeters.

Fabrieksmatig worden voor deze vogelsoort hoogwaardige zaadmengsels aangeboden.

De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabrieksmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Kiemzaden, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Gespecialiseerde fokkers geven hun vogels als voedingssupplement ook diepvries pinkies. Dit vanwege een hoog eiwit gehalte, goed voor de groei van de jonge vogeltjes en het in broedstemming brengen van volwassen vogels.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse zachtvoerders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels ook schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Bruinborst rietvinken die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd, zeker een periode van drie weken, maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels kunnen gedurende twee jaar ingezonden worden als Eigen Kweek en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Bruinborst rietvink is 2,7 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Bruinborst rietvink niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Bruinborst rietvinken als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van zes weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Bruinborst rietvink is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Bruinborst rietvinken enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door G.H. ter Welle, B. Timmer, J. Groenouwe, fokkers van Bruinborst rietvinken.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen *Lonchura's* deel 1, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgave van de NBvV, 2012 – 2020, blz. 67 -70.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Derek Goodwin, *Estrilled finches of the World*

Peter Clement, *Finches and Sparrows*

Tony Jochems, *Prachtvinken in beeld*, eigen uitgave t.jochems@avitoon.nl

Tony Jochems, *De praktische handleiding voor het kweken van Prachtvinken*, eigen uitgave.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Links

BirdLife International 2012. *Lonchura castaneothorax*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.prachtvinken.nl website van de Speciaalclub Australische Prachtvinken

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Dwergrietvink

2021, versie 1.2

NBvV code F1, 12,020,002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae
Geslacht: Lonchura

Soort: **Lonchura casteneothrax sharpii**

Soorten/ondersoorten:

De nominaat vorm is de
Lonchura casteneothrax casteneothrax
Er zijn meerdere ondersoorten:
Lonchura c. assimilis
Lonchura c. uropygialis
Lonchura c. ramsayi
Lonchura c. boschmai
Lonchura c. sharpii

Land van herkomst:

Noordelijk Nieuw Guinea en het eiland Manam.

Oorspronkelijk biotoop:

De met bomen en struiken begroeide graslanden.

Beschrijving vogel:

De Dwergrietvink heeft een lengte van 10 cm.
Er is geen kleurverschil tussen de man en de pop.
De snavel is blauwgrijs. De ogen en de pupil zijn zwartbruin.
De kopbevedering is vanaf het voorhoofd crèmewit, deze kleur loopt door tot in de nek.
Op het achterhoofd en nek is een lichte grijze schubtekening aanwezig.
Het masker op de kop is zwart en loopt vanaf de snavelbasis over het oog langs de oorstreek en vervolgens over in de zwarte keelvlak.
De rug is lichtbruin. De onderrug, stuit en bovenstaart dekveren zijn roodbruin.
De borst is lichtbruin. Tussen de borst en de buik loopt een zwarte band van schouderboog naar schouderboog. Midden op de buik loopt deze band iets in een punt omhoog. Op de flanken ligt een zwart/wit tekeningpatroon in de vorm van een dwars tekening. De buik en onderlichaam zijn helder wit. De onderstaart dekveren zijn zwart.

De vleugeldekenveren zijn bruin. De vleugelpennen zijn iets donkerder bruin. De staartpennen zijn roodbruin.

De poten en nagels zijn donkergrijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Dwergrietvink**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen³ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

---

³ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Dwergrietvink lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBVV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Dwergrietvink.

Gele rietvinken kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en kooien.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Een broedkooi kan 40x40x40 zijn.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Omdat het broedseizoen soms samenvalt met de koudste maanden van het jaar verdient het aanbeveling de vogels dan binnen te laten broeden.

Dwergrietvinken hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Dwergrietvinken is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het zijn levendige, verdraagzame en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante gezelschapsvolière gehouden worden met andere Lochura's .

Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

Het fokken met de Dwergrietvink.

De Dwergrietvink is in het eerste jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in de maand oktober.

De vogels maken zelf een nestje in een half open nestkasje of tralienestje zoals die ook wel bij kanaries wordt gebruikt.

Het aantal broedronden is twee. Afhankelijk van de conditie van de vogels is soms drie rondes mogelijk.

Per broedronde worden 4 tot 5 eieren gelegd. Deze worden door de pop bebroed.

De broedtijd is 17 tot 18 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 80%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruï.

Er is geen opvallend sterftecijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, aug. 1983, blz. 343

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht Lonchura standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

De Dwergrietvink is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel geschikt voor tropische vogels.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals kanariezaad, gele en rode panis, witte millet, Japanse millet, perilla. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten.

Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen deze vogels ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend.

Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kan zo nu en dan groente en fruit worden gegeven.

Ook groenvoer zoals appels, muur, sla, andijvie en witlof nemen de vogels graag tot zich.

In het totale voedsel aanbod mag grit, kalk en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Dwergrietvinken hebben naast zaadmengsels ook schoon en vers drinkwater nodig.

Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, buiten bij voorkeur in schalen en binnen in een deels gesloten badhuisje die buiten de kooien aan tralies kunnen worden opgehangen, tot hun beschikking staat.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Dwergrietvinken die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Dwergrietvinken kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Dwergrietvink is 2,7 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Dwergrietvinken niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Dwergrietvinken als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Dwergrietvink is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Dwergrietvinken enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door G. Metselaar fokker van Dwergrietvinken.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen *Lonchura* deel 1, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2012 – 2020, blz. 72 – 73.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Tony Jochems, *Prachtvinken in beeld*, eigen uitgave t.jochems@avitoon.nl

Tony Jochems, *De praktische handleiding voor het Kweken van Prachtvinken*, eigen uitgave.

Links.

BirdLife International 2012. *Lonchura castaneothorax*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Gele rietvink

2021, versie 1.2

NBvV code F1. 12.020.005

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae
Geslacht: Lonchura

Soort: **Lonchura flaviprymna**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten beschreven.

Land van herkomst:

Noordelijk Australië.

Oorspronkelijk biotoop:

De met bomen en struiken begroeide graslanden.

Beschrijving vogel:

De Gele rietvink heeft een lengte van 10,5 cm.

Er is geen kleurverschil tussen de man en de pop.

De snavel is blauwgrijs. De ogen en de pupil zijn zwartbruin, een lichtere kleur is toegestaan.

De bevedering van de kop, keel en nek heeft een egaal licht beige kleur met een gele waas.

De wangen en de keel hebben een iets donkerder kleur. Op de kop ligt een licht crème schubtekening.

De rug en het vleugeldekk zijn kastanjebruin. Op de stuit gaat de kastanjebruine rugdek kleur over in de goudgele bovenstaart dekkleur. Deze overgang is vrij abrupt maar niet scherp afgelijnd.

De borst is licht okerbruin. De buik en flanken zijn ook licht okergeel, waarbij de borst iets donkerder van kleur is en de kleur naar het onderlichaam toe geleidelijk lichter wordt.

De vleugelpennen en duimveren zijn kastanjebruin van kleur. Door de donkerbruine binnenvlaggen zijn de vleugelpennen wat donkerder kastanjebruin van kleur. De middelste staartpennen zijn gepunt, maar nauwelijks uitstekend, goudgeel met donkere schachten.

De overige staartpennen zijn donkerbruin met goudgele randen aan de buitenvlaggen.

De bovenstaart dekveren zijn goudgeel. De onderstaart dekveren zijn zwart.

De poten en nagels zijn donkergrijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Gele rietvink** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁴ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Gele rietvink lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

---

⁴ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:
Virale aandoeningen,
Bacteriële en mycotische aandoeningen,
Parasitaire aandoeningen,
Metabole en erfelijke aandoeningen,
Traumatische aandoeningen

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Gele rietvink.

Gele rietvinken kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en kooien.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de minimale afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Een broedkooi kan 40x40x40 zijn.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Omdat het broedseizoen soms samenvalt met de koudste maanden van het jaar verdient het aanbeveling de vogels dan binnen te laten broeden.

Gele rietvinken hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Gele rietvinken is aanvullend onderstaand van toepassing:
Het zijn levendige, verdraagzame en vreedzame vogeltjes.
Ze kunnen in een goed beplante gezelschapsvolière gehouden worden met andere Lochura's .
Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

Het fokken met de Gele rietvink.

De Gele rietvink is in het eerste jaar broedrijp.
Het broedseizoen begint in de maand oktober.
De vogels maken zelf een nestje in een half open nestkasje of tralienestje zoals die ook wel bij kanaries wordt gebruikt.

Het aantal broedronden is twee. Afhankelijk van de conditie van de vogels is soms drie rondes mogelijk.

Per broedronde worden 4 tot 5 eieren gelegd. Deze worden door de pop bebroed.
De broedtijd is 17 tot 18 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 80%.
De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruimte.
Er is geen opvallend sterftecijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, okt. 2014, blz. 11 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Gele rietvink is een zaadetende tropische vogel.
Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel geschikt voor tropische vogels.
Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals kanariezaad, gele en rode panis, witte millet, Japanse millet, perilla. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten.
Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen deze vogels ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend.
Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kan zo nu en dan groente en fruit worden gegeven.

In het totale voedsel aanbod mag grit, kalk en kiezel niet ontbreken.
Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Gele rietvinken hebben naast zaadmengsels ook schoon en vers drinkwater nodig.
Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, buiten bij voorkeur in schalen en binnen in een deels gesloten badhuisje die buiten de kooien aan tralies kunnen worden opgehangen, tot hun beschikking staat.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.
Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Gele rietvinken die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Gele rietvinken kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortejaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Gele rietvink is 2,7 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Gele rietvinken niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Gele rietvinken als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Gele rietvink is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Gele rietvinken enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door J. Schoutene, fokker van Gele rietvinken.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen *Lonchura* deel 1, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2012 – 2018, blz. 55 – 58.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Tony Jochems, *Prachtvinken in beeld*, eigen uitgave t.jochems@avitoon.nl

Tony Jochems, *De praktische handleiding voor het kweken van Prachtvinken*, eigen uitgave.

Derek Goodwin, *Estrilled finches of the World*

Peter Clement, *Finches and Sparrows*

Links.

BirdLife International 2012. *Lonchura flaviprymna*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Borneo bronzeman

2021, versie 1.2

NBvV code F1. 12. 024.004

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae
Geslacht: Lonchura

Soort: **Lonchura fuscans**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn binnen deze soort geen ondersoorten.

Land van herkomst:

Het land van herkomst is Brunei, Rarusalam, Indonesia, Malaysia, Phillipines.

Oorspronkelijk biotoop:

Ze leven daar hoofdzakelijk in gecultiveerde gebieden in de nabijheid van dorpen en steden.

Beschrijving vogel:

De Borneo bronzeman heeft een lengte van 11 cm.

Er is geen kleurverschil tussen de man en de pop.

De bovensnavel is zwart, de ondersnavel is blauwgrijs.

De kop, keel en nek zijn zwartbruin van kleur waarbij deze kleur in de nek overgaat in iets lichter, zeer diep donkerbruin.

De rug is zeer donkerbruin. De borst, buik en flanken zijn diep donkerbruin.

De stuit is zwartbruin. De poten zijn donkergrijs met zwarte nagels.

De vleugeldekvoren en duimveren zijn zwart. De staart is zwartbruin.

Het rug- en vleugeldekk, de borst, buik en onderstaart dekveren tonen aan de randen van de veren een donker gekleurde veerzoom, waardoor een gezoomde indruk ontstaat.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Borneo bronzeman** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁵ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Borneo bronzeman lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen: Virale aandoeningen, Bacteriële en mycotische aandoeningen, Parasitaire aandoeningen, Metabole en erfelijke aandoeningen, Traumatische aandoeningen

---

⁵ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Borneo bronzeman.

Borneo bronzemannen kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en vluchtkooien.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een broedkooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 20° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Omdat het broedseizoen soms samenvalt met de koudste maanden van het jaar verdient het aanbeveling de vogels dan binnen te laten broeden.

Borneo bronzemannen hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Borneo bronzemannen is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het zijn levendige, verdraagzame en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante gezelschapsvolière gehouden worden met andere tropische vogels.

Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

Het fokken met de Borneo bronzeman

De Borneo bronzeman is in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in de maand november

De vogels maken zelf een nestje in een half open nestkasje of tralienestje zoals die ook wel bij kanaries wordt gebruikt.

Het aantal broedronden is twee.

Per broedronde worden 5 tot 6 eieren gelegd. Deze worden afwisselend door de man en pop bebroed.

De broedtijd is 13 tot 14 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 80%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruï.

Er is geen opvallend sterftcijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Ook worden met succes al kleurmutaties gefokt.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Lonchura* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater

De Borneo bronzeman is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel geschikt voor tropische vogels.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals kanariezaad, gele en rode panis, witte millet, Japanse millet, perilla. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten. Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen deze vogels ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend. Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kan zo nu en dan groente en fruit worden gegeven.

In het totale voedsel aanbod mag grit, kalk en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden. Daarnaast kan met behulp van b.v. Avi d'Or aromabiotic aanzuring van het drinkwater worden toegepast.

Wanneer de Borneo bronzemannen jongen hebben kan men (diepvries) pinkies en buffalo wormpjes verstrekken. Om de vogels hieraan te laten wennen geeft men deze het gehele jaar door, maar in het rustseizoen krijgen ze maar een kleine hoeveelheid (2 á 3 wormpjes). In het broedseizoen totdat het eerste eitje is gelegd verhoog men de hoeveelheid wormpjes (4 á 6 wormpjes). Wanneer het eerste eitje is gelegd stop ik met het verstrekken van pinkies en buffalo's. Wanneer dan het eerste jong is uitgekomen wordt weer begonnen met het verstrekken van de wormpjes (5 á 10, hangt af van het aantal jongen).

Borneo bronzemannen hebben naast zaadmengsels ook schoon en vers drinkwater nodig. Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, buiten bij voorkeur in schalen en binnen in een deels gesloten badhuisje die buiten de kooien aan tralies kunnen worden opgehangen, tot hun beschikking staat.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering.

Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Borneo bronzemannen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Borneo bronzemannen kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Borneo bronzeman is 2,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Borneo bronzemannen niet verplicht.

Aanschaf

De aanschaf van Borneo bronzemannen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevederling geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE

Bij de Borneo bronzeman is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Borneo bronzemannen enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volièere of

vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Julian Loomans, F.J.M. Kreijveld, fokkers van Borneo Bronzemannen.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van voliëre- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met voliëre- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen *Lonchura* deel 1, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2012-2018, blz. 22 -23.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Tony Jochems, *Prachtvinken in beeld*, eigen uitgave t.jochems@avitoon.nl

Tony Jochems, *De praktische handleiding voor het Kweken van Prachtvinken*, eigen uitgave.

Links

BirdLife International 2012. *Lonchura fuscans*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Javaanse bronzeman

2021, versie 1.2

NBvV code F1. 12. 024. 002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae
Geslacht: Lonchura

Soort: **Lonchura leucogastroides**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn binnen deze soort geen ondersoorten.

Land van herkomst:

Indonesische eilanden Java, Bali en Lombok en een deel van Sumatra.

Oorspronkelijk biotoop:

De met bomen en struiken begroeide graslanden.
Ook op rijstvelden en in de nabijheid van menselijke bewoning.

Beschrijving vogel:

De Java bronzeman heeft een lengte van 11 cm.
Er is geen kleurverschil tussen de man en de pop.
De bovensnavel is zwart, de ondersnavel is blauwgrijs.
De kop, keel en nek zijn zwartbruin van kleur waarbij deze kleur in de nek overgaat in iets lichter, zeer diep donkerbruin. Deze kleurscheiding loopt vanaf de kop, keel en borst tot een lijn juist achter de ogen en loopt door in lijn langs de keel, om dan weg te buigen richting vleugelbochten. Aan de onderkant wordt dit masker strak afgescheiden door een lijn, welke loopt van vleugelbocht tot vleugelbocht. De kleurscheiding van borst en buik is scherp. De kleurafscheiding tussen wangen en masker is scherp. De wangen zijn donkerbruin.
De rug is donkerbruin. De borst, buik en flanken zijn zo helder mogelijk crèmewit van kleur. De stuit is donkerbruin. De poten zijn donkergrijs met zwarte nagels.
De vleugeldeken en duimveren zijn zwart. De staart is zwartbruin.
Het rug- en vleugeldeken, de borst, buik en onderstaartdekveren tonen aan de randen van de veren een donker gekleurde veerzoom, waardoor een gezoomde indruk ontstaat.
Door de kleurloze schachten is op het rug- en vleugeldeken een fijne crème bruine lengte bestreping zichtbaar.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten :

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoonosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Java bronzeman** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ⁶van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Java bronzeman lang in een goede gezondheid verkeren.

---

⁶ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Java bronzeman.

Java bronzemannen kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en kooien.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een broedkooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 20° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Omdat het broedseizoen soms samenvalt met de koudste maanden van het jaar verdient het aanbeveling de vogels dan binnen te laten broeden.

Java bronzemannen hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Java bronzemannen is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het zijn levendige, verdraagzame en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante gezelschapsvolière gehouden worden met andere tropische vogels.

Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

Het fokken met de Java bronzeman.

De Java bronzeman is in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in de maand november

De vogels maken zelf een nestje in een half open nestkasje of tralienestje zoals die ook wel bij kanaries wordt gebruikt.

Het aantal broedronden is twee.

Per broedronde worden 5 tot 6 eieren gelegd. Deze worden afwisselend door man en de pop bebroed.

De broedtijd is 13 tot 14 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 80%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruimte.

Er is geen opvallend sterftcijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Ook worden met succes al kleurmutaties gefokt.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Lonchura* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

De Java bronzeman is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel geschikt voor tropische vogels.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals kanariezaad, gele en rode panis, witte millet, Japanse millet, perilla. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten.

Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen deze vogels ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend.

Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kan zo nu en dan groente en fruit worden gegeven.

Wanneer de Java bronzemannen jongen hebben kan men (diepvries) pinkies en buffalo wormpjes verstrekken. Om de vogels hieraan te laten wennen geeft men deze het gehele jaar door, maar in het rustseizoen krijgen ze maar een kleine hoeveelheid (2 á 3 wormpjes). In het broedseizoen totdat het eerste eitje is gelegd verhoogt men de hoeveelheid wormpjes (4 á 6 wormpjes). Wanneer het eerste eitje is gelegd wordt gestopt met het verstrekken van pinkies en buffalo's. Wanneer dan het eerste jong is uitgekomen begint men weer met het verstrekken van de wormpjes (5 á 10, hangt af van het aantal jongen).

In het totale voedsel aanbod mag grit, kalk en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden. Daarnaast kan b.v. via Avi d'Or een aromatische aanzuring van het drinkwater wordt toegepast.

Java bronzemannen hebben naast zaadmengsels ook schoon en vers drinkwater nodig.

Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, buiten bij voorkeur in schalen en binnen in een deels gesloten badhuisje die buiten de kooien aan tralies kunnen worden opgehangen, tot hun beschikking staat.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Java bronzemannen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Java bronzemannen kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Java bronzeman is 2,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Java bronzemannen niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Java bronzemannen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Java bronzeman is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel

dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Java bronzemannen enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Julian Loomans, F.J.M. Kreijveld, fokkers van Java bronzemannen.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen *Lonchura* deel 1, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2012 – 2020, blz. 14 -15.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Tony Jochems, *Prachtvinken in beeld*, eigen uitgave t.jochems@avitoon.nl

Tony Jochems, *De praktische handleiding voor het Kweken van Prachtvinken*, eigen uitgave.

Links.

BirdLife International 2012. *Lonchura leucogastroides*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Witkopnon

2021, versie 1.2

NBvW code F1. 12. 022.006

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae
Geslacht: Lonchura

Soort: **Lonchura maja**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten

Land van herkomst:

Zuid Thailand, Maleisië, Sumatra, Java en Bali.

Oorspronkelijk biotoop:

Ze leven daar hoofdzakelijk op graslanden, rijstvelden en in bergachtige gebieden tot een hoogte van 2000 m.

Beschrijving vogel:

De Witkopnon heeft een lengte van 11 cm.

Er is geen kleurverschil tussen de man en de pop.

De snavel is helder blauwgrijs. De iris en pupil zijn zwart. De bovenschedel is vanaf de snavelinplant helder wit. Bovenop de kop gaat deze kleur geleidelijk aan over in de grauwbrown bewaasde nek. Teugel en wangstreek zijn wit. Ter hoogte van de oorstreek en onder de keel eveneens geleidelijk overgaand in de grauwbrown bewaasde nek, halszijden en borst. De overgang van de grauwbrown bewaasde nek naar het donker grauwe kastanjebruine rugdek is scherp en regelmatig afgetekend, maar weinig opvallend. Ter hoogte van de oorstreek en onder de keel gaat de kleur geleidelijk aan over in grauwe bewaasde nek, halszijden en borst. De stuit is kastanjebruin, de bovenstaartdekveren zijn glanzend donker kastanjebruin.

De keel is wit, De afscheiding van de witte keel en halszijden met de verder witte kop, wordt gevormd door een lijn lopend vanaf de onderkant van de snavel, schuin naar beneden, tot aan de nek. Via de witte keel loopt de kleur via een grauwbrown waas, geleidelijk over in de grauwbrown borst. De afscheiding van de grauwbrown borst met de grauwe kastanjebruine buik en flanken verloopt via een regelmatige gebogen lijn van vleugelbocht naar vleugelbocht. Op de buik bevindt zich een zwart veerveld, welke één geheel vormt met het zwarte onderstaartdekveren. De afscheiding van de zwarte buikvlek loopt in een vloeiende lijn vanaf de staatinplant over de flanken, ruim om de pootinplant heen, naar de onderzijde van de borst. De afscheiding van de zwarte buik met de smalle flanken en borst is regelmatig maar niet scherp. Tussen de grauwbrown borst en zwarte buik is een minimale grauwe kastanjebruine band aanwezig.

De vleugeldekveren, duimveren en vleugelpennen zijn donker grauwe kastanjebruin en vormen een egaal rugdek.

De middelste staartpennen zijn iets gepunt, glanzend donker kastanjebruin van kleur met donkerder veerkernen. De overige staartpennen zijn zwartbruin, met meer donker kastanjebruine buitenvlaggen.
De poten en nagels zijn donkergrijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de *Witkopnon*

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁷ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de

---

⁷ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Witkopnon lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen: Virale aandoeningen, Bacteriële en mycotische aandoeningen, Parasitaire aandoeningen, Metabole en erfelijke aandoeningen, Traumatische aandoeningen

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBVV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Witkopnon

Witkopnonnen kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en kooien. Wel dienen dan een aantal slaapnesten aangebracht te worden. Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm. Ideaal is een kooi met de afmetingen 60 x 120 x 60 cm. De hoogte is dan voldoende omdat de balts zich op de zitstokken afspeelt en geen vlieg caperiolen omvat.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Omdat het broedseizoen soms samenvalt met de koudste maanden van het jaar verdient het aanbeveling de vogels dan binnen te laten broeden.

Witkopnonnen hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Witkopnonnen is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het zijn sterke, levendige, verdraagzame en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante gezelschapsvolière gehouden worden met andere tropische vogels zoals zebra-vinken, spitsstaartamadines, Chinese dwergkwartels, Japanse nachtegalen, Japanse meeuwtjes, Afrikaanse prachtvinken en diverse Lonchura soorten. Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

Voorkom met name bij het fokken in volières het ontstaan van ongewenste bastaarden.

Mannen van diverse nonnensoorten en rietvinken nemen het qua partner niet altijd zo nauw.

Het fokken met de Witkopnon.

De Witkopnon is in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen is niet precies aan te geven.

Afhankelijk van de conditie van de vogels kan dit in elke maand of periode vallen, als ze maar niet in de rui zijn.

De vogels maken zelf een nestje in een half open nestkasje of tralienestje zoals die ook wel bij kanaries wordt gebruikt.

Het aantal broedronden is twee.

Per broedronde worden 4 tot 6 eieren gelegd. Deze worden door de pop bebroed.

De broedtijd is 13 tot 14 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 80 - 100%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdrii.

Er is geen opvallend sterftecijfer voor en tijdens de ruiperiode. Ondanks hun relatieve zeldzaamheid in de avicultuur is de Witkopnon een sterke vogel. De ruitijd duurt lang; 6 tot 9 maanden en verloopt zeer geleidelijk.

Inventarisatie fokverslagen

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, maart 1984, blz. 120 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd. Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht Lonchura standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater

De Witkopnon is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel geschikt voor tropische vogels.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals kanariezaad, gele en rode panis, witte millet, Japanse millet, perilla. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten.

Ook kan paddy, ongepelde rijst, worden opgenomen in het zaadmengsel.

Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen deze vogels ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend.

Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kan zo nu en dan groente en fruit worden gegeven.

Tijdens het broedseizoen kunnen ter verhoging van het aanbod aan dierlijk eiwit ook gerantsoeneerd insecten worden gegeven en een combinatie van universeelvoer en eivoer. Voorkomen moet worden dat het aanbod van dierlijk eiwit te groot wordt. De pop zal dan vaak de jongen verlaten en een nieuw nest bouwen.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken. Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Witkopnonnen hebben naast zaadmengsels ook schoon en vers drinkwater nodig. Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, buiten bij voorkeur in schalen en binnen in een deels gesloten badhuisje die buiten de kooien aan tralies kunnen worden opgehangen, tot hun beschikking staat.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn. Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Witkopnonnen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Witkopnonnen kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Witkopnon is 2,7 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Witkopnon niet verplicht.

Aanschaf

De aanschaf van Witkopnonnen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE

Bij de Witkopnon is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Witkopnonnen enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Medewerking is verleend door de leden en het bestuur van de Speciaalclub Afrikaanse Prachtvinken, ScAP, aangesloten bij de NBvV.

Daarnaast werd de praktijkervaring ingebracht door P.J. Bredenbeek, C. Bonte, fokkers van Witkopnonnen.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen *Lonchura* deel 1, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2012 – 2020, blz. 47 – 49.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Tony Jochems, *Prachtvinken in beeld*, eigen uitgave t.jochems@avitoon.nl

Tony Jochems, *De praktische handleiding voor het Kweken van Prachtvinken*, eigen uitgave.

Derek Goodwin, *Estrilded finches of the World*

Peter Clement, *Finches and Sparrows*

Matthew Vriends, *Encyclopedie of Estrild Finches*, Hancock House, 2002, 264 p

Links

BirdLife International 2014. *Lonchura maja*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Zwartkopnon

2021, versie 1.2

NBvV code F1. 12.022.002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae
Geslacht: Lonchura

Soort: **Lonchura mallacca atricapilla**

Soorten/ondersoorten:

De nominaatvorm is deze soort is de Driekleurnon,
Lonchura mallacca mallacca

De Zwartkopnon is een ondersoort.

Andere ondersoorten zijn:

Lonchura m. brunniceps

Lonchura m. ferruginosa

Lonchura m. sinensis

Land van herkomst:

Het land van herkomst van de Zwartkopnon is Zuid-oost Azië, de landen India, Singapore en Sri Lanka.

Oorspronkelijk biotoop:

Ze leven daar hoofdzakelijk op graslanden, rijstvelden en in bergachtige gebieden tot een hoogte van 2000 m.

Beschrijving vogel:

De Zwartkopnon heeft als synoniem: Kastanjenon.

De Zwartkopnon heeft een lengte van 11 cm.

Er is geen kleurverschil tussen de man en de pop.

De snavel is helder blauwgrijs. De kop, de keel en de nek zijn egaal glanzend zwart.

De rug en het vleugeldek zijn kastanjebruin. De overgang van de zwarte nek naar de rug is scherp en regelmatig afgetekend.

De stuit is aan de rugzijde kastanjebruin en gaat richting staart over in de glanzend diep kastanjebruine kleur van de staartdekveren. De staartpennen zijn donkerbruin, de middelste staartpennen zijn iets gepunt.

De borst is zwart en gaat over in een kastanjebruine buik en flanken. Op de buik bevindt zich een zwart veerveld dat een geheel vormt met de zwarte onderdekveren van de staart.

Tussen de zwarte borst en buikvlek blijft een zwarte band over van 1 a 1,5 cm. Deze loopt vanaf de vleugelbochten door in de flanken tot aan de broek.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Zwartkopnon**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderijomgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁸ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker

---

⁸ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Zwartkopnon lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Zwartkopnon

Zwartkopnonnen kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en kooien.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Omdat het broedseizoen soms samenvalt met de koudste maanden van het jaar verdient het aanbeveling de vogels dan binnen te laten broeden.

Zwartkopnonnen hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Zwartkopnonnen is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het zijn levendige, verdraagzame en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante gezelschapsvolière gehouden worden met andere tropische vogels.

Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

Het fokken met de Zwartkopnon.

De Zwartkopnon is in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen is niet precies aan te geven.

Afhankelijk van de conditie van de vogels kan dit in elke maand of periode vallen.

De vogels maken zelf een nestje in een half open nestkasje of tralienestje zoals die ook wel bij kanaries wordt gebruikt.

Het aantal broedronden is twee.

Per broedronde worden 4 tot 5 eieren gelegd. Deze worden door de pop bebroed.

De broedtijd is 13 tot 14 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 80%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruï.

Er is geen opvallend sterftecijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater

De Zwartkopnon is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel geschikt voor tropische vogels.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals kanariezaad, gele en rode panis, witte millet, Japanse millet, perilla. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten. Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen deze vogels ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend. Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kan zo nu en dan groente en fruit worden gegeven.

Tijdens het broedseizoen kunnen ter verhoging van het aanbod aan dierlijk eiwit ook gerantsoeneerd insecten worden gegeven en een combinatie van universeelvoer en eivoer. Voorkomen moet worden dat het aanbod van dierlijk eiwit te groot wordt. De pop zal dan vaak de jongen verlaten en een nieuw nest bouwen.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Zwartkopnonnen hebben naast zaadmengsels ook schoon en vers drinkwater nodig. Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, buiten bij voorkeur in schalen en binnen in een deels gesloten badhuisje die buiten de kooien aan tralies kunnen worden opgehangen, tot hun beschikking staat.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Zwartkopnonnen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Zwartkopnonnen kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Zwartkopnon is 2,7 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Zwartkopnon niet verplicht.

Aanschaf

De aanschaf van Zwartkopnonnen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE

Bij de Zwartkopnon is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Zwartkopnonnen enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door A. de Rond, fokker van Zwartkopnonnen .

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen *Lonchura* deel 1, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2012-2018, blz. 39 – 40.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013--2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Tony Jochems, *Prachtvinken in beeld*, eigen uitgave t.jochems@avitoon.nl

Tony Jochems, *De praktische handleiding voor het kweken van Prachtvinken*, eigen uitgave.

Derek Goodwin, *Estrilled finches of the World*

Peter Clement, *Finches and Sparrows*

Matthew Vriends, *Encyclopedie of Estrild Finches*, Hancock House, 2002, 264 p

Links

BirdLife International 2014. *Lonchura malacca*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Molukken bronzeman

2021, versie 1.2

NBvV code F1. 12. 024.013

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae
Geslacht: Lonchura

Soort: **Lonchura molucca molucca**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn binnen deze soort twee ondersoorten:

Lonchura m. propingua

Lonchura m. vagans

Land van herkomst:

Indonesische eilanden Sulawesi, Halmahera, de Moluks eilanden en de Soenda eilanden van Lombok tot Tanimbas

Oorspronkelijk biotoop:

De met bomen en struiken begroeide graslanden.

Beschrijving vogel:

De Molukken bronzeman heeft een lengte van 11 cm.

Er is geen kleurverschil tussen de man en de pop.

De bovensnavel is zwart, de ondersnavel is blauwgrijs.

De kop, en keel zijn zwart van kleur. Op het achterhoofd en de oorstreek gaat de zwarte kleur over in het bruin van de nek en het rugdek. De rug is voorzien van een zeer vage golftekening.

De kleurscheiding van borst en buik is scherp. De kleurscheiding tussen wangen en masker is vrij scherp. De afscheiding van de keel met de witte buik met golftekening loopt vanaf de achterkant van de wang in een gebogen regelmatige lijn over de borst.

De borst, buik en flanken zijn zo helder mogelijk crème-wit van kleur.

De stuit is wit. Op de stuit is een fijne regelmatige golftekening aanwezig en de buik is afgezien van een smalle crème-witte ongetekende band langs de borst, eveneens voorzien van een fijne regelmatige golftekening. De poten zijn donkergrijs met donker grijze nagels.

De vleugeldekveren en duimveren zijn zwart. De staart is zwart. De onderstaart dekveren zijn zo helder mogelijke crème-wit van kleur.

Het rug- en vleugeldek, de borst, buik en onderstaart dekveren tonen aan de randen van de veren een donker gekleurde veerzoom, waardoor een gezoomde indruk ontstaat. Op de onderstaart dekveren gaat de golftekening over in een regelmatige fijne V-tekening.

Door de kleurloze schachten is op het rug- en vleugeldek een fijne crème bruine lengte bestreping zichtbaar.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019,

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Molukken bronzeman**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

---

⁹ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Molukken bronzeman lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Molukken bronzeman.

Molukken bronzemannen kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en kooien.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een broedkooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Omdat het broedseizoen soms samenvalt met de koudste maanden van het jaar verdient het aanbeveling de vogels dan binnen te laten broeden.

Molukken bronzemannen hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Molukken bronzemannen is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het zijn levendige, verdraagzame en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante gezelschapsvolière gehouden worden met andere tropische vogels.

Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

Het fokken met de Molukken bronzeman.

De Molukken bronzeman is in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in de maand februari.

De vogels maken zelf een nestje in een half open nestkasje of tralienestje zoals die ook wel bij kanaries wordt gebruikt.

Het aantal broedronden is twee.

Per broedronde worden 6 tot 8 eieren gelegd. Deze worden afwisselend door de man en door de pop bebroed.

De broedtijd is 13 tot 14 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 95%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruï.

Voor de jeugdruï laten ze al een minimale tekening zien.

Er is geen opvallend sterftcijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, maart 1983, blz. 112

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Ook wordt succesvol gefokt met kleurmutaties. Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Lonchura* standaardseisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

De Molukken bronzeman is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel geschikt voor tropische vogels.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals kanariezaad, gele en rode panis, witte millet, Japanse millet, perilla. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten. Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen deze vogels ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend.

Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kan zo nu en dan groente en fruit worden gegeven.

In het totale voedsel aanbod mag grit, kalk en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden. Ook kan met behulp van Avi d'Or een aromabiotic aanzuring van het drinkwater worden toegepast.

Wanneer de Molukse bronzemannen jongen hebben kan men (diepvries) pinkies en buffalo wormpjes verstrekken. Om de vogels hieraan te laten wennen geeft men deze het gehele jaar door, maar in het rustseizoen krijgen ze maar een kleine hoeveelheid (2 á 3 wormpjes). In het broedseizoen totdat het eerste eitje is gelegd verhoogt men de hoeveelheid wormpjes (4 á 6 wormpjes). Wanneer het eerste eitje is gelegd wordt gestopt met het verstrekken van pinkies en buffalo's. Wanneer dan het eerste jong is uitgekomen wordt weer begonnen met het verstrekken van de wormpjes (5 á 10, hangt af van het aantal jongen).

Molukken bronzemannen hebben naast zaadmengsels ook schoon en vers drinkwater nodig. Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, buiten bij voorkeur in schalen en binnen in een deels gesloten badhuisje die buiten de kooien aan tralies kunnen worden opgehangen, tot hun beschikking staat.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Molukken bronzemannen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Molukken bronzemannen kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Molukken bronzeman is 2,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Molukken bronzemannen niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Molukken bronzemannen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Molukken bronzeman is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Molukken bronzemannen enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Julian Loomans, F.J.M. Kreijveld, fokkers van Molukken bronzemannen.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Lonchura deel 1, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2012 – 2020, blz. 17 – 20.

Stichting Diergeneeskundig MemorandumTijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Tony Jochems, *Prachtvinken in beeld*, eigen uitgave t.jochems@avitoon.nl

Tony Jochems, *De praktische handleiding voor het kweken van Prachtvinken*, eigen uitgave.

Links.

BirdLife International 2012. *Lonchura molucca*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae
Geslacht: Lonchura

Soort: **Lonchura nevermanni**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten

Land van herkomst:

Het centrale zuiden van Nieuw Guinea.

Oorspronkelijk biotoop:

De met bomen en struiken begroeide graslanden.

Beschrijving vogel:

De Witschedelnon heeft een lengte van 11 cm.

Er is geen kleurverschil tussen de man en de pop.

De snavel is blauwgrijs. De ogen en de pupil zijn zwartbruin, een lichtere kleur is toegestaan.

Het voorhoofd en de oogteugel zijn grauwwit.

Boven op de kop krijgt de bevedering een steeds meer uitgebreidere donkerbruine bases, welke richting nek steeds meer de overhand krijgt. Hierdoor ontstaat boven op de kop een zwakke hamertekening, welke op het achterhoofd geleidelijk overgaat in een duidelijke grauwwitte schubtekening op een donkerbruine ondergrond van de nek.

De wangen zijn grauwwit, ter hoogte van de oorstreek gaat de kleur over in dezelfde schubtekening van de kop welke aansluit op die van de nek.

De keel is zwart. Dit zwart loopt zijwaarts uit tot aan de nek. De afscheiding van deze zwarte tekening wordt gevormd door een lijn, lopende vanaf de onderkant van de snavel, schuin naar beneden, tot aan de nek. De onderste afscheiding wordt gevormd door een lijn lopende vanaf de onderkant van de keelvlek zijwaarts tot aan de nek.

De zwarte keel-hals aftekening loopt in de nek min of meer in een punt uit.

De rug en vleugeldek zijn kastanjebruin en op de stuit gaat deze kleur over in een glanzende strogele kleur welke doorloopt in de bovenstaart dekveren.

De borst, buik en flanken zijn oranjebruin.

De staart heeft iets puntige middelste pennen die diep strogeel van kleur zijn. De veerschachten zijn wat donkerder. De overige staartpennen zijn donkerbruin met brede strogele buitenvlaggen.

De onderstaart dekveren zijn zwart.

De poten en nagels zijn donkergrijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Witschedelnon**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁰ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

---

¹⁰ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Witschedelnon lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Witschedelnon.

Prachtonnen kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en kooien. Wel dienen dan een aantal slaapnesten aangebracht te worden.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Omdat het broedseizoen soms samenvalt met de koudste maanden van het jaar verdient het aanbeveling de vogels dan binnen te laten broeden.

Witschedelnonnen hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL of LED buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Witschedelnonnen is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het zijn levendige, verdraagzame en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante gezelschapsvolière gehouden worden met andere Lochura's .

Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

Voorkom met name bij het fokken in volières het ontstaan van ongewenste bastaarden.

Mannen van diverse nonnensoorten en rietvinken nemen het qua partner niet altijd zo nauw.

Het fokken met de Witschedelnon.

De Witschedelnon is in het tweede jaar broedrijp.

In een buitenvolière kan het broedseizoen eind maart/begin april aanvangen.

In een verwarmd binnenverblijf kan de broedtijd op ieder moment aanvangen, mits de vogels niet in de rui zijn.

De vogels maken zelf een nestje in een half open nestkasje of tralienestje zoals die ook wel bij kanaries wordt gebruikt. Een enkele maal wordt ook wel gebruik gemaakt van een gesloten nestkast.

Als nestmateriaal gebruiken ze wat langere materialen zoals kokosvezels en wat langere grashalmen.

Het aantal broedronden is twee. Afhankelijk van de conditie van de vogels is soms drie rondes mogelijk.

Per broedronde worden 4 tot 5 eieren gelegd. Deze worden door de pop en de man bebroed.

De man moet anders dan bij veel vinkachtigen tijdens het broedproces zeker niet bij de pop weggehaald worden.

De broedtijd is 13 tot 14 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 80%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruï.

Er is geen opvallend sterftecijfer voor en tijdens de ruiperiode. De ruitijd duurt lang; 6 tot 9 maanden en verloopt zeer geleidelijk.

Inventarisatie fokverslagen

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater

De Witschedelnonnen is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel geschikt voor tropische vogels.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals kanariezaad, gele en rode panis, witte millet, Japanse millet, perilla. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten.

Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen deze vogels ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend.

Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kan zo nu en dan groente en fruit worden gegeven.

In het totale voedsel aanbod mag grit, kalk en kiezel niet ontbreken. Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Witschedelnonnen hebben naast zaadmengsels ook schoon en vers drinkwater nodig. Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, buiten bij voorkeur in schalen en binnen in een deels gesloten badhuisje die buiten de kooien aan tralies kunnen worden opgehangen, tot hun beschikking staat.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn. Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Witschedelnonnen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Witschedelnonnen kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Witschedelnon is 2,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Witschedelnonnen niet verplicht.

Aanschaf

De aanschaf van Witschedelnonnen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE

Bij de Witschedelnon is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Witschedelnonnen enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Medewerking is verleend door de leden en het bestuur van de Speciaalclub Afrikaanse Prachtvinken, ScAP, aangesloten bij de NBvV.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door P.J. Bredenbeek, F.J.M. Kreijveld, fokkers van Witschedelnonnen.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardisen Lonchura deel 1, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2012 – 2020, blz. 53 -54.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Tony Jochems, *Prachtvinken in beeld*, eigen uitgave t.jochems@avitoon.nl

Tony Jochems, De praktische handleiding voor het Kweken van Prachtvinken, eigen uitgave.

Derek Goodwin, *Estrilded finches of the World*

Peter Clement, *Finches and Sparrows*

Matthew Vriends, *Encyclopedie of Estrild Finches*, Hancock House, 2002, 264 p

Links

BirdLife International. 2012. *Lonchura nevermanni*. The IUCN Red List of Threatened Species 2012:.. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Javaanse muskaatvink

2021, versie 1.2

NBvV code F1. 12. 026.002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae
Geslacht: Lonchura

Soort: **Lonchura punctulata nisoria**

Soorten/ondersoorten:

De Javaanse muskaatvink is een ondersoort van de Lonchura punctulata punctulata = Indische muskaatvink.

Land van herkomst:

Java en Bali.

Oorspronkelijk biotoop:

Het is een vogeltje van cultuurlandschappen..

Beschrijving vogel:

De Javaanse muskaatvink heeft een lengte van 11 cm.

Er is geen kleurverschil tussen de man en de pop.

De snavel is zwart. Rond de kop is een warm kastanje bruine masker te zien. Boven op de kop zitten smalle minder warm kastanjebruine veerzomen en een warm kastanjebruin

veermidden. Van de wangen loopt de kleurafscheiding in een gebogen lijn over de keel waardoor een minimale keelvlak wordt gevormd. In de richting van de nek worden de kastanjebruine veerzomen breder, waardoor in de nek een egaal bruine kleur ontstaat. De wangen en de hals zijn kastanjebruin, de zijkant van de wang is wat minder intensief. De rug is egaal bruin. De veerschachten zijn lichter van kleur waardoor een minimale streeptekening ontstaat.

De borst is kastanjebruin. De kleurafscheiding tussen de borst naar de buik verloopt middels een gebogen lijn van vleugelaanzet tot vleugelaanzet. De buik en flanken zijn wit tot crèmewit.

Op de witte buik bevindt zich een regelmatige zwartbruine schubtekening welke aan de borstzijden fijn van opbouw is en richting onderlichaam en flanken grover wordt. De schubtekening is tussen de poten verdwenen.

De vleugelpennen zijn zeer donkerbruin met een warm roodbruine buitenvlag. Hierdoor ontstaat een warme roodbruine vleugelkleur. De stuit is aan de rugzijde bruin. De staart is donkerbruin.

De bovenstaart en stuit laten meer prominente schachtstrepen zien dan op het rugdek. De stuit heeft aan de staartzijde geelbruine verzomen welke richting staartdek steeds breder worden.

De twee middelste staartpennen zijn gepunt en hebben smalle warm geelbruine zomen.

De onderstaart dekveren hebben een enkelvoudige V-vormige tekening welke zich rond het hart van de veer bevindt. Hierdoor is een minimale tekening zichtbaar.

De poten zijn grijs met grijze nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

De Javaanse muskaatvink staat op de Europese Soortenlijst, bijlage D. Deze vogelsoort valt hiermee niet onder een CITES appendix, maar is wel beschermd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Javaanse muskaatvink** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹¹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en

---

¹¹ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Javaanse muskaatvink lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Javaanse muskaatvink.

Javaanse muskaatvinken kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en vluchtkooien.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een broedkooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvoliëre zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Omdat het broedseizoen soms samenvalt met de koudste maanden van het jaar verdient het aanbeveling de vogels dan binnen te laten broeden.

Javaanse muskaatvinken hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Javaanse muskaatvinken is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het zijn levendige, verdraagzame en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante gezelschapsvolière gehouden worden met andere tropische vogels.

Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

Het fokken met de Javaanse muskaatvink.

De Javaanse muskaatvink is in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in de maand november

De vogels maken zelf een nestje in een half open nestkasje of tralienestje zoals die ook wel bij kanaries wordt gebruikt.

Het aantal broedronden is twee.

Per broedronde worden 5 tot 6 eieren gelegd. Deze worden afwisselend door de man en de pop bebroed.

De broedtijd is 13 tot 14 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 80%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruï.

Voor de jeugdruï laten ze al een minimale tekening zien.

Er is geen opvallend sterftcijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Ook worden met succes al kleurmutaties gefokt.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht Lonchura standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

De Javaanse muskaatvink is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel geschikt voor tropische vogels.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals kanariezaad, gele en rode panis, witte millet, Japanse millet, perilla. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten.

Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen deze vogels ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend.

Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kan zo nu en dan groente en fruit worden gegeven.

Wanneer de Javaanse muskaatvinken jongen hebben kan men (diepvries) pinkies en buffalo wormpjes verstrekken. Om de vogels hieraan te laten wennen geeft man deze het gehele

jaar door, maar in het rustseizoen krijgen ze maar een kleine hoeveelheid (2 á 3 wormpjes). In het broedseizoen totdat het eerste eitje is gelegd verhoogt men de hoeveelheid wormpjes (4 á 6 wormpjes). Wanneer het eerste eitje is gelegd wordt gestopt met het verstrekken van pinkies en buffalo's. Wanneer dan het eerste jong is uitgekomen wordt weer begonnen met het verstrekken van de wormpjes (5 á 10, hangt af van het aantal jongen).

In het totale voedsel aanbod mag grit, kalk en kiezel niet ontbreken. Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden. Daarnaast kan b.v. via Avi d'Or een aromatische aanzuring van het drinkwater wordt toegepast.

Javaanse muskaatvinken hebben naast zaadmengsels ook schoon en vers drinkwater nodig. Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, buiten bij voorkeur in schalen en binnen in een deels gesloten badhuisje die buiten de kooien aan tralies kunnen worden opgehangen, tot hun beschikking staat.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn. Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volièren en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volièren kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Indische muskaatvinken die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Javaanse muskaatvinken kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièren worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pooring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Javaanse muskaatvink is 2,7 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Javaanse muskaatvink niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Javaanse muskaatvinken als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevederling geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Javaanse muskaatvink is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Javaanse muskaatvinken enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Julian Loomans, F.J.M. Kreijveld, fokkers van Javaanse muskaatvinken.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen *Lonchura* deel 1, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2012 – 2020, blz. 29 – 30.

Tony Jochems, *Prachtvinken in beeld*, eigen uitgave t.jochems@avitoon.nl

Tony Jochems, *De praktische handleiding voor het kweken van Prachtvinken*, eigen uitgave.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Links.

BirdLife International 2012. *Lonchura punctulata*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.linxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Indische muskaatvink

2021, versie 1.2

NBV code F1, 12. 026.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae
Geslacht: Lonchura

Soort: **Lonchura punctulata punctulata**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn elf ondersoorten:

Land van herkomst:

India en Zuid Nepal.

Oorspronkelijk biotoop:

Het is een vogeltje van cultuurlandschappen..

Beschrijving vogel:

De Indische muskaatvink heeft een lengte van 12 cm.

Er is geen kleurverschil tussen de man en de pop.

De snavel is zwart. Rond de kop is een warm kastanje bruine masker te zien. Boven op de kop zitten smalle minder warm kastanjebruine veerzomen en een warm kastanjebruin veermidden. Van de wangen loopt de kleurafschieding in een gebogen lijn over de keel waardoor een minimale keelvlak wordt gevormd. In de richting van de nek worden de kastanjebruine veerzomen breder, waardoor in de nek een egaal bruine kleur ontstaat. De wangen en de hals zijn kastanjebruin, de zijkant van de wang is wat minder intensief. De rug is egaal bruin. De veerschachten zijn lichter van kleur waardoor een minimale streep-tekening ontstaat.

De borst is kastanjebruin. De kleurafschieding tussen de borst naar de buik verloopt middels een gebogen lijn van vleugelaanzet tot vleugelaanzet. De buik en flanken zijn wit tot crèmewit.

Op de wite buik bevindt zich een regelmatige zwartbruine schubtekening welke aan de borstzijden fijn van opbouw is en richting onderlichaam en flanken grover wordt. De schubtekening is tussen de poten verdwenen.

De vleugelpennen zijn zeer donkerbruin met een warm roodbruine buitenvlag. Hierdoor ontstaat een warme roodbruine vleugelkleur. De stuit is aan de rugzijde bruin. De staart is donkerbruin.

De bovenstaart en stuit laten meer prominente schachtstrepen zien dan op het rugdek. De stuit heeft aan de staartzijde geelbruine verzomen welke richting staartdek steeds breder worden.

De twee middelste staatpennen zijn gepunt en hebben smalle warm geelbruine zomen. De onderstaart dekveren hebben een enkelvoudige V-vormige tekening welke zich rond het hart van de veer bevindt. Hierdoor is een minimale tekening zichtbaar.

De poten zijn grijs met grijze nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

De Indische muskaatvink staat op de Europese Soortenlijst, bijlage D.

Deze vogelsoort valt hiermee niet onder een CITES appendix, maar is wel beschermd.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Indische muskaatvink**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ¹²van de vogels.

De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Indische muskaatvink lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Indische muskaatvink.

Indische muskaatvinken kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en vluchtkooien. Het verdient aanbeveling in de volièr slaapnestkastjes op te hangen.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een broedkooi te gebruiken met de afmetingen van 60 x 120 x 60 cm. De hoogte is dan voldoende omdat de balts zich op de zitstokken afspeelt en geen vlieg caperiolen omvat. De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolièr zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

---

¹² Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Omdat het broedseizoen soms samenvalt met de koudste maanden van het jaar verdient het aanbeveling de vogels dan binnen te laten broeden.

Indische muskaatvinken hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Indische muskaatvinken is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het zijn sterke, levendige, verdraagzame en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante gezelschapsvolière gehouden worden met andere tropische vogels zoals zebra vinken, spitsstaartamadines, Chinese dwergkwartels, Japanse nachtegalen, Japanse meeuwtjes, Afrikaanse prachtvinken en diverse Lonchura soorten.

Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

Voorkom met name bij het fokken in volières het ontstaan van ongewenste bastaarden.

Mannen van diverse nonnensoorten en rietvinken nemen het qua partner niet altijd zo nauw.

Het fokken met de Indische muskaatvink.

De Indische muskaatvink is in het tweede jaar broedrijp.

In een buitenvolière kan het broedseizoen eind maart/begin april aanvangen.

In een verwarmd binnenverblijf kan de broedtijd op ieder moment aanvangen, mits de vogels niet in de rui zijn.

De vogels maken zelf een nestje in een half open nestkasje of tralienestje zoals die ook wel bij kanaries wordt gebruikt. Een enkele maal wordt ook wel gebruik gemaakt van een gesloten nestkast.

Als nestmateriaal gebruiken ze wat langere materialen zoals kokosvezels en wat langere grashalmen.

Het aantal broedronden is twee.

Per broedronde worden 5 tot 6 eieren gelegd. Deze worden door de pop en de man bebroed.

De broedtijd is 13 tot 14 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 80%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruï.

Voor de jeugdruï laten ze al een minimale tekening zien.

Er is geen opvallend sterftcijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, febr. 1977, blz. 88

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, dec. 1988, blz. 547 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht Lonchura standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

De Indische muskaatvink is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel geschikt voor tropische vogels.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals kanariezaad, gele en rode panis, witte millet, Japanse millet, perilla. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten. Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen deze vogels ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend. Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kan zo nu en dan groente en fruit worden gegeven.

In het totale voedsel aanbod mag grit, kalk en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Indische muskaatvinken hebben naast zaadmengsels ook schoon en vers drinkwater nodig. Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, buiten bij voorkeur in schalen en binnen in een deels gesloten badhuisje die buiten de kooien aan tralies kunnen worden opgehangen, tot hun beschikking staat.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Indische muskaatvinken die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Indische muskaatvinken kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Indische muskaatvink is 2,7 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Indische muskaatvink niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Indische muskaatvinken als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevoding geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Indische muskaatvink is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Indische muskaatvinken enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Medewerking is verleend door de leden en het bestuur van de Speciaalclub Afrikaanse Prachtvinken, ScAP, aangesloten bij de NBvV.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door P.J. Bredenbeek, F.J.M. Kreijveld, fokkers van Indische muskaatvinken.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen *Lonchura* deel 1, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2012 – 2020, blz. 27 – 28.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Tony Jochems, *Prachtvinken in beeld*, eigen uitgave t.jochems@avitoon.nl

Tony Jochems, *De praktische handleiding voor het Kweken van Prachtvinken*, eigen uitgave.

Links.

BirdLife International 2012. *Lonchura punctulata*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Vijfkleurennon

2021, versie 1.2

NBvV code F1. 12. 022.011

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae
Geslacht: Lonchura

Soort: **Lonchura quincolor**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn twee ondersoorten:
Lonchura q. aumbae
Lonchura q. wallacii

Land van herkomst:

De kleine Soeda eilanden en op enkele zuid oostelijke Molukken.

Oorspronkelijk biotoop:

De met bomen en struiken begroeide graslanden.

Beschrijving vogel:

De Vijfkleurennon heeft een lengte van 11,5 cm.

Er is geen kleurverschil tussen de man en de pop.

De snavel is blauwgrijs. De ogen en de pupil zijn zwartbruin, een lichtere kleur is toegestaan.

Het voorhoofd, de kop en nek zijn donkerbruin met een duidelijke maar geen grove omzoming.

De kleur van de wenkbrauwen, wangen, oogstreek en keel is donker kastanjebruin, waarbij de bevedering van de wenkbrauwen, wangen en oorstreek lichtere veerschachten bezitten.

Hierdoor bezit het gehele masker een sprekende tekening.

De keel is egaal donker kastanjebruin zonder tekening.

De rug is kastanjebruin. De kleur is in de vleugelpennen en nuance donkerder. De afscheiding van de donkerbruine gezoomde nek met het egale kastanjebruine rugdek is regelmatig en scherp.

Direct onder de keel is de borst wit van kleur. De afscheiding van de donkere keel met de witte borst is scherp en loopt vanaf de onderzijde van de keelvlak zijwaarts naar de nek.

De witte borst loopt over in de eveneens witte buik welke in de flanken licht crème wordt.

De middelste staartpennen zijn gepunt en donkerbruin van kleur, met brede heldere kastanjebruine randen aan de buitenvlaggen. De overige staartpennen zijn donkerbruin met brede heldere kastanjebruine randen aan de buitenvlaggen.

De poten en nagels zijn donkergrijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Vijfkleurennon**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹³ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

---

¹³ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Vijfkleurennon lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Vijfkleurennon.

Vijfkleurennonnen kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en kooien.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Omdat het broedseizoen soms samenvalt met de koudste maanden van het jaar verdient het aanbeveling de vogels dan binnen te laten broeden.

Vijfkleurennonnen hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van

lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze wordt uitgegeven door de NBvV.

Voor de Vijfkleurennonnen is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het zijn levendige, verdraagzame en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante gezelschapsvolière gehouden worden met andere Lochura's en overige prachtvinken.

Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

De nagels van de Vijfkleurennon groeien snel en zullen regelmatig moeten worden geknipt.

Het fokken met de Vijfkleurennon.

De Vijfkleurennon is in het tweede jaar broedrijp.

Als gedomesticeerde vogelsoort kan in binnenverblijven bij geschikte omstandigheden het hele jaar door worden gebroed; per jaar twee tot drie broedronden worden gehouden.

In een buitenvolière start het broedseizoen in mei.

De vogels maken zelf een nestje in een half open nestkasje of tralienestje zoals die ook wel bij kanaries wordt gebruikt.

Het aantal broedronden is twee. Afhankelijk van de conditie van de vogels is soms drie rondes mogelijk.

Per broedronde worden 5 tot 7 eieren gelegd. Deze worden door beide ouders bebroed.

De broedtijd is 17 tot 18 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 80%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen meestal vlot door de jeugdruimte.

Er is geen opvallend sterftcijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, dec. 1982, blz. 524 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, febr. 1999, blz. 62 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater

De Vijfkleurennonnen is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel geschikt voor tropische vogels.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals kanariezaad, gele en rode panis, witte millet, Japanse millet, perilla. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten.

Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden", paddy en droge rijst worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen deze vogels ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend.

Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kan zo nu en dan groente en fruit worden gegeven.

In het totale voedsel aanbod mag grit, kalk en kiezel niet ontbreken. Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Vijfkleurennonnen hebben naast zaadmengsels ook schoon en vers drinkwater nodig. Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, buiten bij voorkeur in schalen en binnen in een deels gesloten badhuisje die buiten de kooien aan tralies kunnen worden opgehangen, tot hun beschikking staat.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn. Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Vijfkleurennonnen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Vijfkleurennonnen kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Vijfkleurennon is 2,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Vijfkleurennonnen niet verplicht.

Aanschaf

De aanschaf van Vijfkleurennonnen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden.

Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE

Bij de Vijfkleurennon is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Vijfkleurennonnen enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door F.Panjer, fokker van Vijfkleurennonnen.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Lonchura deel 1, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2012- 2020, blz. 63 -64.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum,Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Derek Goodwin, *Estrilled finches of the World*

Peter Clement, *Finches and Sparrows*

Matthew Vriends, *Encyclopedie of Estrild Finches*, Hancock House, 2002, 264 p

Tony Jochem, *Prachtvinken in beeld*, eigen uitgave t.jochem@avitoon.nl

Tony Jochem, *De praktische handleiding voor het Kweken van Prachtvinken*,eigen uitgave.

Links

BirdLife International. 2016. *Lonchura quincolor*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T22719847A94647779. www.iucnredlist.org

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Prachtnon

2021, versie 1.2

NBvV code F1. 12. 022.012

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae
Geslacht: Lonchura

Soort: **Lonchura spectabilis mayri**

Soorten/ondersoorten:

De Lonchura s. mayri is een ondersoort van de Lonchura spectabilis.

Andre ondersoorten zijn:

Lonchura s. wahglensis

Lonchura s. gajduseki

Lonchura s. sepkiensis

Land van herkomst:

Het eiland New Britain en van noord-oost Nieuw Guinea.

Oorspronkelijk biotoop:

De met bomen en struiken begroeide graslanden.

Beschrijving vogel:

De Prachtnon heeft een lengte van 9,5 – 10 cm.

Er is geen kleurverschil tussen de man en de pop.

De snavel is blauwgrijs. De ogen en de pupil zijn zwartbruin, een lichtere kleur is toegestaan.

De bevedering van de kop, nek en keel is geheel zwart en scherp afgetekend met de rest van het lichaam.

De rug en vleugeldeken zijn kastanjebruin en op de stuit gaat deze kleur over in de strogele kleur van de bovenstaartdekveren.

De borst is direct onder de keel wit. Deze witte kleur gaat via een vrij abrupte overgang naar een wat meer crèmewitte onderborst en buik.

De staart heeft iets puntige middelste pennen die strogeel van kleur zijn. De veerschachten zijn wat donkerder. De overige staartpennen zijn donkerbruin met strogele buitenvlaggen.

De onderstaartdekveren zijn zwart.

De poten en nagels zijn donkergrijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:

- onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van het houderijvoorschrift voor de Prachton

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁴ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Prachton lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

---

¹⁴ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:
Virale aandoeningen
Bacteriële en mycotische aandoeningen
Parasitaire aandoeningen
Metabole en erfelijke aandoeningen
Traumatische aandoeningen

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Prachtnon.

Prachtnonnen kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en kooien.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Een broedkooi kan 40x40x40 zijn.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Omdat het broedseizoen soms samenvalt met de koudste maanden van het jaar verdient het aanbeveling de vogels dan binnen te laten broeden.

Prachtnonnen hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Prachtonnen is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het zijn levendige, verdraagzame en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante gezelschapsvolière gehouden worden met andere Lochura's .

Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

Het fokken met de Prachton.

De Prachton is in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in de maand november

De vogels maken zelf een nestje in een half open nestkasje of tralienestje zoals die ook wel bij kanaries wordt gebruikt.

Het aantal broedronden is twee. Afhankelijk van de conditie van de vogels is soms drie rondes mogelijk.

Per broedronde worden 4 tot 6 eieren gelegd. Deze worden door de pop bebroed.

De broedtijd is 14 tot 15 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 80%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruimte.

Er is geen opvallend sterftecijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater

De Prachton is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel geschikt voor tropische vogels.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals kanariezaad, gele en rode panis, witte millet, Japanse millet, perilla. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten. Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen deze vogels ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend. Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kan zo nu en dan groente en fruit worden gegeven.

In het totale voedsel aanbod mag grit, kalk en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Prachtonnen hebben naast zaadmengsels ook schoon en vers drinkwater nodig.

Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, buiten bij voorkeur in schalen en binnen in een deels gesloten badhuisje die buiten de kooien aan tralies kunnen worden opgehangen, tot hun beschikking staat.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Prachtonnen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Prachtonnen kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Prachton is 2,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Prachtonnen niet verplicht.

Aanschaf

De aanschaf van Prachtonnen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE

Bij de Prachton is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Prachtonnen enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebber is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door F.J.M. Kreijveld, fokker van Prachtonnen.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen *Lonchura* deel 1, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2012 – 2020, blz. 65 – 66.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

del Hoyo, J., Collar, N.J., Christie, D.A., Elliott, A., Fishpool, L.D.C., Boesman, P. and Kirwan, G.M. 2016.

HBW and BirdLife International Illustrated Checklist of the Birds of the World.

Volume 2: Passerines. Lynx Edicions and BirdLife International, Barcelona, Spain and Cambridge, UK.

Derek Goodwin, *Estrilled finches of the World*

Peter Clement, *Finches and Sparrows*

Matthew Vriends, *Encyclopedie of Estrild Finches*, Hancock House, 2002, 264 p

Tony Jochem, *Prachtvinken in beeld*, eigen uitgave t.jochem@avitoon.nl

Tony Jochem, *De praktische handleiding voor het Kweken van Prachtvinken*, eigen uitgave.

Links

BirdLife International. 2016. *Lonchura spectabilis*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T22719870A94649164. www.iucnredlist.org

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Japanse meeuw

2021, versie 1.2

NBvV code F1. 6. 001.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae = prachtvinken
Geslacht: Lonchura

Soort: **Lonchura striata domestica**

Soorten/ondersoorten

De *Lonchura striata domestica* heeft geen ondersoorten.

Land van herkomst:

Voorouder is het spitsstaartbronzemannetje, *Lonchura striata* (China); meer dan 300 jaar geleden in Japan geïmporteerd, daar gedomesticeerd.

Rond 1860 eerste Japanse meeuwen in Europa (vanaf 1880 in Nederland).

Oorspronkelijk biotoop:

Voorouders houden zich vooral op in grasachtige vegetaties, vaak in nabijheid van rijstvelden.

Beschrijving vogel:

De Japanse meeuw is een domesticierde prachtvinkensoort.

Komt niet in de natuur, maar uitsluitend in de avicultuur voor.

De grootte is ongeveer 12,5 cm. De kleur van de "wildvorm" is zwartbruin.

Het voorhoofd, de kop, de keel en bovenborst is zo donker mogelijk egaal zwartbruin.

De bovensnavel is zwart, de ondersnavel is licht blauwgrijs.

De nek en rug en de kleine en middel vleugeldekenen zijn donkerbruin. De vleugel- en slagpennen zijn zwartbruin. Het onderlichaam is nagenoeg wit. Tussen borst en onderlichaam loopt een scherpe kleurafschieding. Op de witte kleur van het onderlichaam is een V-vormige tekening aanwezig welke zwartbruin, scherp, fijn en regelmatig afgetekend is. Ook in de mantel bevinden zich evenwijdig aan de lengte van het lichaam fijne scherpe streepjes.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Japanse meeuw** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderijomgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt. Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en fourageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁵ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Japanse meeuw lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

- Virale aandoeningen
- Bacteriële en mycotische aandoeningen
- Parasitaire aandoeningen
- Metabole en erfelijke aandoeningen
- Traumatische aandoeningen

---

¹⁵ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Bij de Japanse meeuw kan de flagellaat *Cochlosoma* voorkomen die een maagdarm ontsteking zal veroorzaken.

Voor de juiste diagnose en medicatie dient een dierenarts geraadpleegd te worden.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Japanse meeuw.

Japanse meeuwen worden zowel in kooien, als in vluchtjes of volières gehuisvest.

Het selectief fokken vindt vooral in broedkooien plaats, buiten het broedseizoen worden de vogels in vluchtjes gehouden.

De vogels tonen een rustig gedrag als ze per koppel geplaatst worden in een kooi van 80 x 40 x 40 cm. (lxbxh)

Japanse meeuwen zijn sterke vogels, die bij voorkeur vorstvrij worden gehouden.

In de broedperiode volstaat een temperatuur van 15 - 20 gr.C..

In het broedseizoen is een wat hogere luchtvochtigheid aan te raden; de rest van het jaar wordt een lagere luchtvochtigheid op prijs gesteld.

Het is niet noodzakelijk beplanting in de vluchten te plaatsen.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Japanse meeuw is aanvullend onderstaand van toepassing:

Vogels zijn sociale dieren.

Japanse meeuwen zijn het best te typeren als 'bescheiden' vogels. Ze vertonen geen dominant gedrag t.o.v. andere soorten. Ze kunnen in principe met alle andere vinkachtigen samen worden gehouden.

In een grote beplante volière kunnen ze ook samen gehouden worden met zebra-vinken, spitsstaartamadines, Japanse nachtegalen, Chinese dwergkwartels, diamantduifjes.

In een periode voorafgaande aan het broedseizoen worden de mannen en de poppen van elkaar gescheiden en in afzonderlijke ruimtes ondergebracht.

In het broedseizoen worden de vogels paarsgewijs gehouden.

Tijdens het groot brengen van de jongen kan de man eventueel bij de pop worden weg gehaald.

Het fokken met de Japanse meeuw.

Japanse meeuwen kennen geen uiterlijk geslachtsonderscheid.

In eerste instantie is het voor de fokker dus van belang zeker te weten, dat hij een man en een pop in de broedkooi heeft geplaatst. Alleen de man "zingt".

Het fokken van Japanse meeuwen vindt hoofdzakelijk in broedkooien plaats (afm: 40 x 40 x 40, of 50 x 40 x 40 cm.).

Het broedseizoen van de Japanse meeuw heeft geen vastomlijnde start, maar kan het hele jaar door aanvangen.

Ze broeden graag in nestkastjes van diverse materialen, maar de voorkeur gaat uit naar een half open nestkastje van 10 x 12 x 12 cm (hxbxd).

De vogels maken zelf een nestje in dit nestkastje. Als nestmateriaal wordt gedroogd gras of cocosvezel gebruikt

Per broedseizoen worden twee broedronden mogelijk gemaakt, soms kunnen dit drie ronden zijn.

Per broedronde worden gemiddeld vijf eitjes gelegd, die door zowel de man als de pop worden bebroed.

Na een broedtijd van 13 -14 dagen komen de eitjes uit met een uitkomstpercentage van gemiddeld 80%.

De ouders brengen zelf hun jongen groot. In de periode tot aan de jeugdruï is geen opvallend sterftepercentage.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uig. NBvV, mei 1953, blz. 124

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Lonchura* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Japanse meeuwen zijn zaden en grassen eters.

Fabrieksmatig worden hoogwaardige zaadmengsels aangeboden voor tropische vogels..

De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer voor tropische vogels aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabrieksmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Ook levende of diepgevroren voedseldieren (insecten) worden soms opgenomen.

Kiemzaden, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels.

Hierbij moet wel rekening worden gehouden met hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel, kalk, sepia en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse eivoeders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Japanse meeuwen hebben een grotere wateropname dan b.v. papegaaien.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering.

Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In voliëres en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. En laag kranten, die na gebruik direct verwijderd dient te worden, kan hiervoor wel gebruikt worden.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Japanse meeuwen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels kunnen gedurende twee opeenvolgende jaren als Eigen Kweek worden ingezonden in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien worden van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Japanse meeuw is 2,7 tot 2,9 mm. afhankelijk van de pootdikte.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Japanse Meeuw niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Japanse meeuwen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van zes weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Japanse meeuw is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Japanse meeuwen enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volièere of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Medewerking is verleend door de Speciaalclub Japanse meeuwen en overige Lonchura's, JMC, van de NBvV.

Daarnaast werd de praktijkervaring ingebracht door B.J.. de Vries †, Clement Bonte, fokkers van Japanse Meeuwen.

Literatuur .

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Japanse Meeuwen, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgave van de NBvV, 2012 – 2020.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2.

Japanse meeuwen en overige Lonchura's, 25 jaar JMC, uitgave van JMC.

Japanse Meeuwen en Lonchura's, Fred Panjer, serie Over Dieren.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Links.

BirdLife International 2012. *Lonchura striata*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.jmc-lonchura.nl

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Spitsstaartbronzeman

2021 versie 1.2

NBvV code F1. 12.022.10

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae
Geslacht: Lonchura

Soort: **Lonchura striata swinhoei**

Soorten/ondersoorten:

De nominaatvorm *Lonchura striata striata* kan onderverdeeld worden in twee groepen:

De Witsluitbronzeman:

Lonchura striata striata

Lonchura striata semistriata

Lonchura striata fumigata

en de groep Spitsstaartbronzemannen:

Lonchura striata swinhoei

Lonchura striata subsquarnicollis

Lonchura striata phaethontoptila

Land van herkomst:

Het land van herkomst van de Bronzeman is Zuid-oost Azië

Oorspronkelijk biotoop:

Ze leven daar hoofdzakelijk op graslanden, rijstvelden en in bergachtige gebieden tot een hoogte van 2000 m.

Beschrijving vogel:

De Spitsstaartbronzeman heeft een lengte van 11 tot 12 cm, inclusief de verlengde staartpenen.

Er is geen kleurverschil tussen de man en de pop.

De snavel is aan de bovenzijde zwart, de ondersnavel is blauwgrijs.

De bevedering van de kop is zwart. Achter op de kop gaat die kleur naar de nek toe over in donkerbruin. De wangen en de weerskanten van de hals hebben een roestbruine kleur.

De rug en vleugeldek is bruin. Op de rug is een schubtekening aanwezig. De borst is roestbruin, de buik en flanken zijn zo helder mogelijk crèmewit van kleur. Het onderlichaam is dan weer roestbruin.

De vleugel en staartpenen zijn zwartbruin. De middelste staartpenen zijn minimaal 1 cm. lancetvormig verlengd. De pootkleur is donkergrijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Spitsstaartbronzeman** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de gedragingen¹⁶ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Spitsstaartbronzeman lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

---

¹⁶ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Spitsstaartbronzeman.

Spitsstaartbronzemannen kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en vluchtkooien.

Als de vogels in broedkooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Omdat het broedseizoen soms samenvalt met de koudste maanden van het jaar verdient het aanbeveling de vogels dan binnen te laten broeden.

Spitsstaartbronzemannen hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Spitsstaartbronzemannen is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het zijn levendige, verdraagzame en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante gezelschapsvoliëre gehouden worden met andere tropische vogels.

Op voorwaarde dat in die voliëre een goede onderlinge harmonie heerst.

Het fokken met de Spitsstaartbronzeman.

De Spitsstaartbronzeman is in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen is niet precies aan te geven.

Afhankelijk van de conditie van de vogels kan dit in elke maand of periode vallen.

De vogels maken zelf een nestje in een half open nestkasje of tralienestje zoals die ook wel bij kanaries wordt gebruikt.

Het aantal broedronden is twee.

Per broedronde worden 4 tot 6 eieren gelegd. Deze worden door de pop bebroed.

De broedtijd is 13 tot 14 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 80%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruï.

Er is geen opvallend sterftecijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, dec. 2003, blz. 399

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Lonchura* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

De Spitsstaartbronzeman is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel geschikt voor tropische vogels.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals kanariezaad, gele en rode panis, witte millet, Japanse millet, perilla. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten.

Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen deze vogels ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend. Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kan zo nu en dan groente en fruit worden gegeven.

Wanneer de vogels jongen hebben kan men (diepvries) pinkies en buffalo wormpjes verstrekken. Om de vogels hieraan te laten wennen geeft men deze het gehele jaar door, maar in het rustseizoen krijgen ze maar een kleine hoeveelheid (2 á 3 wormpjes). In het broedseizoen totdat het eerste eitje is gelegd verhoogt men de hoeveelheid wormpjes (4 á 6 wormpjes). Wanneer het eerste eitje is gelegd wordt gestopt met het verstrekken van pinkies en buffalo's. Wanneer dan het eerste jong is uitgekomen wordt weer begonnen met het verstrekken van de wormpjes (5 á 10, hangt af van het aantal jongen).

Voorkomen moet worden dat het aanbod van dierlijk eiwit te groot wordt. De pop zal dan vaak de jongen verlaten en een nieuw nest bouwen.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden. Daarnaast kan b.v. via *Avi d'Or* een aromabiotic aanzuring van het drinkwater wordt toegepast.

Spitsstaartbronzemannen hebben naast zaadmengsels ook schoon en vers drinkwater nodig.

Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, buiten bij voorkeur in schalen en binnen in een deels gesloten badhuisje die buiten de kooien aan tralies kunnen worden opgehangen, tot hun beschikking staat.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Spitsstaartbronzemannen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Spitsstaartbronzeman is 2,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Spitsstaartbronzeman niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Spitsstaartbronzemannen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Spitsstaartbronzeman is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de

houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Spitsstaartbronzemannen enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Julian Loomans, M. Kok, fokkers van Spitsstaartbronzemannen.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Lonchura's deel 1, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2012-20120, blz.10-12.

Tony Jochems, *Prachtvinken in beeld*, eigen uitgave t.jochems@avitoon.nl

Tony Jochems, *De praktische handleiding voor het Kweken van Prachtvinken*, eigen uitgave.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Derek Goodwin, *Estrilled finches of the World*

Peter Clement, *Finches and Sparrows*

Matthew Vriends, *Encyclopedie of Estrild Finches*, Hancock House, 2002, 264 p

Tony Jochem, *Prachtvinken in beeld*, eigen uitgave t.jochem@avitoon.nl

Tony Jochem, *De praktische handleiding voor het Kweken van Prachtvinken*, eigen uitgave.

del Hoyo, J., Collar, N.J., Christie, D.A., Elliott, A., Fishpool, L.D.C., Boesman, P. and Kirwan, G.M. 2016. *HBW and BirdLife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. Volume 2: Passerines*. Lynx Edicions and BirdLife International, Barcelona, Spain and Cambridge, UK

Links.

BirdLife International. 2016. *Lonchura striata*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T22719806A94645276. www.iucnredlist.org

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Hades non

2021, versie 1.2

NBvV code F1. 12.022.010

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae
Geslacht: Lonchura

Soort: Lonchura stygia

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten

Land van herkomst:

Indonesia; Papua New Guinea

Oorspronkelijk biotoop:

Ze leven daar hoofdzakelijk op graslanden, rijstvelden en in bergachtige gebieden tot een hoogte van 2000 m.

Beschrijving vogel:

De Hadesnon heeft een lengte van 10,5 cm.

Er is geen kleurverschil tussen de man en de pop.

De snavel is helder blauwgrijs. De iris en pupil zijn zwartbruin.

De gehele kop en nek zijn egaal zwart. De rug is zwart tot bruin zwart.. Op de stuit gaat de zwaarte rugkleur over in de warme gele onderstuit en bovenstaart dekveren.

De keel, borst, flanken, buik en onderlichaam zijn egaal diep zwart en vormt een geheel met de kleur van de kop en rug.

De vleugeldekken zijn donker zwartbruin met een wat bruine gloed.. De vleugel- en staartpennen zijn zeer donker zwartbruin.

De onderstaart dekveren zijn egaal diep zwart.

De poten en nagels zijn donkergrijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Near Threatened NT ver 3.1, 2012 = gevoelig.

Doelstelling houderijvoorschrift.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort welke wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de Hadesnon

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁷ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Hadesnon tot op relatief hoge leeftijd in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

---

¹⁷ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:
Virale aandoeningen
Bacteriële en mycotische aandoeningen
Parasitaire aandoeningen
Metabole en erfelijke aandoeningen
Traumatische aandoeningen

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Hadesnon.

Hadesnonnen kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en kooien. Wel dienen dan een aantal slaapnesten aangebracht te worden. Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm. Ideaal is een kooi met de afmetingen 60 x 120 x 60 cm. De hoogte is dan voldoende omdat de balts zich op de zitstokken afspeelt en geen vlieg caperiolen omvat.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Omdat het broedseizoen soms samenvalt met de koudste maanden van het jaar verdient het aanbeveling de vogels dan binnen te laten broeden.

Hadesnonnen hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Hadesnonnen is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het zijn sterke, levendige, verdraagzame en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante gezelschapsvolière gehouden worden met andere tropische vogels zoals zebra-vinken, spitsstaartamadines, Chinese dwergkwartels, Japanse nachtegale, Japanse meeuwtjes, Afrikaanse prachtvinken en diverse Lonchura soorten. Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst. Voorkom met name bij het fokken in volières het ontstaan van ongewenste bastaarden. Mannen van diverse nonnensoorten en rietvinken nemen het qua partner niet altijd zo nauw.

Het fokken met de Hadesnon.

De Hadesnon is in het tweede jaar broedrijp.

In een buitenvolière kan het broedseizoen eind maart/begin april aanvangen.

In een verwarmd binnenverblijf kan de broedtijd op ieder moment aanvangen, mits de vogels niet in de rui zijn.

De vogels maken zelf een nestje in een half open nestkasje of tralienestje zoals die ook wel bij kanaries wordt gebruikt. Een enkele maal wordt ook wel gebruik gemaakt van een gesloten nestkast.

Als nestmateriaal gebruiken ze wat langere materialen zoals kokosvezels en wat langere grashalmen.

Het aantal broedronde is twee.

Per broedronde worden 4 tot 6 eieren gelegd. Deze worden door de pop en de man bebroed. De man moet anders dan bij veel vinkachtigen tijdens het broedproces zeker niet bij de pop weggehaald worden.

De broedtijd is 13 tot 14 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 80 - 100%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdrii.

Er is geen opvallend sterftecijfer voor en tijdens de ruiperiode. Ondanks hun relatieve zeldzaamheid in de avicultuur is de Hadesnon een sterke vogel. De ruitijd duurt lang; 6 tot 9 maanden en verloopt zeer geleidelijk.

Inventarisatie fokverslagen

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd. Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht Lonchura standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater

De Hadesnon is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel geschikt voor tropische vogels.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals kanariezaad, gele en rode panis, witte millet, Japanse millet, perilla. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten.

Ook kan paddy, ongepelde rijst, worden opgenomen in het zaadmengsel.

Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen deze vogels ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend.

Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kan zo nu en dan groente en fruit worden gegeven.

Tijdens het broedseizoen kunnen ter verhoging van het aanbod aan dierlijk eiwit ook gerantsoeneerd insecten worden gegeven en een combinatie van universeelvoer en eivoer.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken. Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Hadesnonnen hebben naast zaadmengsels ook schoon en vers drinkwater nodig. Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, buiten bij voorkeur in schalen en binnen in een deels gesloten badhuisje die buiten de kooien aan tralies kunnen worden opgehangen, tot hun beschikking staat.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn. Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Hadesnonnen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Witkopnonnen kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Hadesnon is 2,7 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Hadesnon niet verplicht.

Aanschaf

De aanschaf van Hadesnonnen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE

Bij de Hadesnon is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Hadesnonnen enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Medewerking is verleend door de leden en het bestuur van de Speciaalclub Afrikaanse Prachtvinken, ScAP, aangesloten bij de NBvV.

Daarnaast werd de praktijkervaring ingebracht door P.J. Bredenbeek, , fokker van Hadesnonnen.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Lonchura deel 1, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2012 – 2020, blz. 59 – 60.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Tony Jochems, *Prachtvinken in beeld*, eigen uitgave t.jochems@avitoon.nl

Tony Jochems, *De praktische handleiding voor het kweken van Prachtvinken*, eigen uitgave.

Derek Goodwin, *Estrilled finches of the World*

Peter Clement, *Finches and Sparrows*

Matthew Vriends, *Encyclopedie of Estrild Finches*, Hancock House, 2002, 264 p

Links

BirdLife International. 2012. *Lonchura stygia*. The IUCN Red List of Threatened Species 2012: e.T22719890A38460930. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke Houderijrichtlijn Gepareld bronzeman

2021, versie 1.2

NBvV code F1. 12.024.010

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae
Geslacht: Lonchura

Soort: **Lonchura tristissima leucostica**

Soorten/ondersoorten:

De Lonchura t. leucostica is een ondersoort van de Lonchura tristissima tristissima = Treur bronzeman. Een andere ondersoort is de Lonchura t. moresbyi.

Land van herkomst:

Het zuidelijk deel van Nieuw Guinea.

Oorspronkelijk biotoop:

Ze leven in het berglandschap op hoogten tot 1400m.

Beschrijving vogel:

De Gepareld bronzeman heeft een lengte van 10 cm.

Er is geen kleurverschil tussen de man en de pop.

De snavel is blauwgrijs. De kop en nek zijn bruin.

De kop, nek en wangen tonen duidelijke crèmewitte schachtstrepen op de wangen. De schachtstrepen in de nek gaan geleidelijk over in regelmatige driehoekige vlekjes op het vleugeldek.

Op de keel, de wenkbrauwen en rond de snavel worden de uiteinden van de veren crèmewit van kleur. De rug en vleugeldek zijn bruin van kleur, maar een nuance warmer bruin dan de kop en nek. De stuit is grotendeels bruin. De achterste stuitveren en de eerste bovenstaartdekveren zijn glanzend strogeel van kleur. De verdere bovenstaartdekveren zijn zwart, ook de staart is zwart.

De kleur van de borst gaat vanaf de keel geleidelijk over in het diep roodbruin en deze kleur loopt door tot in de buik. De borstveren hebben een crèmewitte uiteinde wat een crèmewitte driehoekige tekening te zien geeft. Deze tekening is op het midden van de borst vaag en wordt zijwaarts contrastrijker.

De vleugelpennen en duimveren zijn bruin en dan iets donkerder dan de mantel. De kleine en grote vleugeldekveren hebben kleurloze uiteinden, welke als twee regelmatige rijen crèmewitte driehoekige vlekjes zichtbaar zijn.

De poten zijn donkergrijs met donkergrijze nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijvoorschrift.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Geparelde bronzeman**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluidende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁸ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

---

¹⁸ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Gepareelde bronzeman lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBVV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Gepareelde bronzeman.

Gepareelde bronzemannen kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en kooien.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een broedkooi te gebruiken met de afmetingen van 40x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Omdat het broedseizoen soms samenvalt met de koudste maanden van het jaar verdient het aanbeveling de vogels dan binnen te laten broeden.

Gepareelde bronzemannen hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Geparelde bronzemannen is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het zijn levendige, verdraagzame en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante gezelschapsvolière gehouden worden met andere tropische vogels.

Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

Het fokken met de Geparelde bronzeman.

De Geparelde bronzeman is in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in de maand november

De vogels maken zelf een nestje in een half open nestkasje of tralienestje zoals die ook wel bij kanaries wordt gebruikt.

Het aantal broedronden is twee.

Per broedronde worden 6 tot 8 eieren gelegd. Deze worden door de pop bebroed.

De broedtijd is 13 tot 14 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 95%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruï.

Voor de jeugdruï laten ze al een minimale tekening zien.

Er is geen opvallend sterftcijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, sept 1983, blz. 391

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht Lonchura standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

De Geparelde bronzeman is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel geschikt voor tropische vogels.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals kanariezaad, gele en rode panis, witte millet, Japanse millet, perilla. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten.

Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen deze vogels ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend.

Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kan zo nu en dan groente en fruit worden gegeven.

In het totale voedsel aanbod mag grit, kalk en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Geparelde bronzemannen hebben naast zaadmengsels ook schoon en vers drinkwater nodig.

Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, buiten bij voorkeur in schalen en binnen in een deels gesloten badhuisje die buiten de kooien aan tralies kunnen worden opgehangen, tot hun beschikking staat.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Geparelde bronzemannen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Geparelde bronzemannen kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Geparelde bronzeman is 2,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Geparelde bronzemannen niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Geparelde bronzemannen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Gepareelde bronzeman is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Gepareelde bronzemannen enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door F.J.M. Kreijveld, fokker van Gepareelde bronzemannen.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Lonchura, opgesteld door de KMV Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2012 – 2020, blz. 28,29.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Tony Jochems, *Prachtvinken in beeld*, eigen uitgave t.jochems@avitoon.nl

Tony Jochems, *De praktische handleiding voor het Kweken van Prachtvinken*, eigen uitgave.

Derek Goodwin, *Estrilled finches of the World*

Peter Clement, *Finches and Sparrows*

Links.

BirdLife International 2012. *Lonchura tristissima*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Bijlage A:

**Huisvestingsmatrix voor vogels uit de clusters 3e
Zaadetende uitheemse kooi- en volière vogels.
Prachtvinken**

Grootte van de vogel	Jaarcyclus	Huisvesting systeem	Aantal vogels
	Rustperiode	Buitenvolière met nachthok Buitenvlucht met nachthok Binnen volière Binnen vlucht Vluchtkooi 100 x 100 x 50 cm.	
Van 9,5 – 14 cm Van 15 – 18 cm.	Vorbereiding broedseizoen	Kooi 100 x 40 x 40 cm. Kooi 100 x 40 x 50 cm.	
Van 9,5 – 14 cm Van 15 – 18 cm.	Broedseizoen	Broedkooi 50 x 40 x 40 cm. Broedkooi 50 x 40 x 50 cm. Of nestgelegenheid in vluchten, volières en aangebouwde nachthokken.	1 koppel
	Rustperiode Incl. ruiperiode	In volière, vlucht of vluchtkooi	
Van 11 - 14 cm Van 15 – 18 cm.	Vorbereiding deelname aan evenementen	Kooi 50 x 40 x 50 cm. Kooi 50 x 40 x 50 cm	
	Deelname aan tijdelijke evenementen	Voorgescreven Tentoonstellingskooi	1
	Rustperiode	Zie start matrix	